ARCHEO ROUTE

Ontdek het verborgen verleden van Schokland

Methodelink bij het lespakket Archeoroute Schokland

De culturen en landschappen op Schokland vormen een veelzijdig onderwerp voor uw les in de groepen 6, 7 en 8 van het basisonderwijs. Door de opeenvolging van tijden in één klein gebied leren de leerlingen hun samenhang binnen de Nederlandse geschiedenis. Het lespakket over Schokland is getest in het onderwijs.

Het is erg handig om te weten bij welke onderwerpen in uw lesmethode én bij welke kerndoelen het lespakket past. Check daarom de Methodelink met de meest gebruikte methodes van geschiedenis en aardrijkskunde voor de groepen 6, 7 en 8.

Hoe gebruikt u deze Methodelink?

Deel A van de Methodelink benoemt de kerndoelen die gelden voor alle vakken en alle leerjaren. Wanneer u (onderdelen uit) het lespakket gebruikt, voldoet uw onderwijs dus in ieder geval de genoemde kerndoelen.

In de delen B en C vindt u een overzicht van lesmethodes voor aardrijkskunde en geschiedenis. Bekijk voor de lesmethodes die op uw school in gebruik zijn, bij welke hoofdstukken de onderwerpen van het lespakket passen. Daaruit volgen de kerndoelen waar uw les over Schokland aan voldoet.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Schokland en omgeving Werelderfgoed sinds 1995
Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

A. Relatie van het lespakket met kerndoelen voor ieder vak en leerjaar

Kerndoel	Relatie met lespakket
2	De website bij het lespakket is door leerlingen te gebruiken als basismateriaal voor een spreekbeurt of werkstuk.
4	Activiteiten in het lesboekje
6	Activiteiten in het lesboekje
7	Activiteiten in het lesboekje
9	Alle teksten op de educatieve spots, in het lesboekje en op de website.
12	Leerlingen uit de groepen 6 en 7 zullen woorden tegenkomen die ze niet kennen. Uit de context kunnen ze het verhaal toch begrijpen.
50	Activiteiten in het lesboekje.
58	Bij een bezoek aan Schokland lopen de kinderen (eventueel in groepjes) door het gebied.

B. Relatie van het lespakket met het vak aardrijkskunde

Methodes verwerkt in deze Methodelink

1. De blauwe planeet
2. Geobas
3. Hier en daar
4. Land in zicht
5. Meander
6. De wereld dichtbij
7. Een wereld van verschil
8. Wijzer door de wereld

1. De blauwe planeet

Uitgeverij: ThiemeMeulenhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Kan jouw school overstromen?	Schokland nu: in de polder moet je altijd pompen.	48
3 Wie maakt ons eten?	• Polderpioniers: agrarische sector • Schokland nu: onderdeel topografie (omgeving van Emmeloord)	47

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Voelt de zon overal even warm aan?	Invloed van klimaat op het landschap.	46, 49
5 Hoe verhuis je een berg?	Veranderende landschappen.	49

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Welke kleren neem je mee op reis?	Ontstaan van landschappen	49
7 Kun je de aarde opmaken?	Toekomstscenario's	48, 49

2. Geobas

Uitgeverij: Noordhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
2 Vechten tegen water	Op Schokland leefde men altijd in strijd met het water.	48
3 Van eigen bodem	Boeren vroeger en nu	47
4 Wonen op de zeebodem	Polderpioniers en Schokland nu	48
5 Landschappen	Op Schokland hebben verschillende landschappen bestaan.	43, 49

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
2 Zeeklimaten	Het eiland Schokland	43, 49
8 Toendra en taiga	Rendierjagers	43, 49

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
2 Van regenwoud naar pool	Verschillende klimaten	43, 49

3. Hier en daar (versie 2)

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.3 Beelden uit de ruimte	Middeleeuwers en Schokkers: eb en vloed	43
2.1 Het platteland	Agrariërs op Schokland: Swifterbanters, Enkelgrafmensen, Middeleeuwers, Polderpioniers	47
2.3 Kleine dorpen	De Schokkers woonden in kleine dorpen	47
3 Water	• Op Schokland leven mensen altijd in strijd met water • In de tijd van de Schokkers was het grondwater niet drinkbaar: het was te zout	48
4 Landschap	• Het natuurlijke landschap van Schokland is in de loop der tijd erg veranderd. • De bewoners hebben het landschap ingericht.	49
5 Werken (hoofdstuk over landbouw)	Polderpioniers: begin van de moderne landbouw	47
6.2 Utrecht en Flevoland	Ligging van Schokland	50
7.1 Heuvels en bergen	Keileembult van Schokland in de tijd van de Rendierjagers, Swifterbanters en Enkelgrafmensen	49
8.3 Transport over het water	Schokkers: het Schokkerschip	47

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 De kaart	Kaart lezen	50
3.3 Het klimaat	In de loop der tijd is het klimaat op Schokland erg veranderd.	43
4.4 Invloed van het klimaat	Invloed van het klimaat op het landschap van Schokland	43, 49

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 De kaart	Kaart lezen	50
3.4 Maatregelen tegen storm	De Schokkers hadden veel maatregelen tegen storm.	48
4.1 Oerwoud hier en daar	Moerassen in Flevoland in de tijd van de Enkelgrafmensen en onze tijd.	49
4.3 Invloed van de mens	Polders	48
4.4 Nieuw bos	Het Schokkerbos is aangeplant. (Geen onderwerp in lespakket, maar wel te bezoeken op Schokland.)	47

4. Land in zicht

Uitgeverij: Zwijsen

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Nederland > 2 Hoog en laag	Op Schokland leven mensen altijd in strijd met water, net als in de rest van Nederland.	48
Nederland > 4 Nederland grondig bekeken	Op Schokland zijn in de loop der tijd diverse landschappen geweest.	49
Oost-Nederland > 5 Nieuw land	Polders en gemalen	47, 48

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Europa > 3 Brokkelende bergen	De keileembult op Schokland in de tijden van de Rendierjagers, de Swifterbanters en de Enkelgrafmensen is verdwenen door erosie.	49
Noord-Europa	Op Schokland was in de tijd van de Rendierjagers een toendra, net als nu in delen van Scandinavië.	49

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Afrika > 3 Weg uit Marokko	Polderpioniers zijn eigenlijk ook immigranten, maar dan uit andere delen van Nederland.	47, 49

5. Meander

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Water	Op Schokland leven mensen altijd in strijd met water.	48
4 Streken en klimaten	Op Schokland hebben verschillende klimaten geheerst.	43

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
3 Waterland	Rivieren in de tijd van de Swifterbanters en de Enkelgrafmensen. Een meer in de Middeleeuwen. Zee in de tijd van de Schokkers.	47, 48
4 Platteland	De agrarische sector in Flevoland.	47

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Water	Toekomst: misschien wordt Schokland ooit wel weer tropisch.	43
4 Streken en klimaten	Op Schokland hebben diverse klimaten geheerst.	43

6. De wereld dichtbij

Uitgeverij: ThiemeMeulenhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
2 Achter de dijken	Polderpioniers	48

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
4 Het klimaat in Europa	Verschillende klimaten	49

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
7 Water, bron van leven	Leven met water in alle periodes	48

7. Een wereld van verschil

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.1 Een ander huis	Migratie in de tijden van de Rendierjagers, Swifterbanters en Polderpioniers.	47, 49
2.1 Op het strand	Eb en vloed in de tijden van de Middeleeuwers en de Schokkers.	43
2.3 De grond onder onze voeten	De bodemtypes van Schokland zijn erg veranderd in de loop der tijd.	49
4 De kringloop van het water	Rivieren in de tijden van de Rendierjagers en de Enkelgrafmensen; een meer in de Middeleeuwen; zeewater in de tijd van de Schokkers.	47
6 Strijd tegen het water	• Schokland staat symbool voor heel Nederland in de eeuwige strijd tegen het water. • Polders. • Schokland is een voormalig eiland in de polder.	48

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
4 Klimaten op aarde	Op Schokland hebben in de loop der tijd verschillende klimaten geheerst.	43

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
2.3 Zwerfstenen in Nederland	Op Schokland liggen grote stenen uit de op-een-na-laatste ijstijd. (Niet als onderwerp in lespakket, wel te bezoeken op Schokland).	49
4.4 Het klimaat verandert	Toekomstscenario's voor Schokland: toendra, zee of moeras?	43
6 Wie is de baas: mens of natuur?	De eeuwige strijd van mensen op Schokland tegen het water.	48

8. Wijzer door de wereld

Uitgeverij: Noordhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.1 Veel mensen in een klein land	Hoe de mens het landschap vormde	47

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.2 Landschappen	Landschap algemeen	49
3.2 Toendra's, fjorden, bergen en bossen	Landschap: toendra	43, 49
3.4 Samen leven in Scandinavië	Rendierhouders nu	47
4.3 Een klimaat verandert niet zomaar	Klimaatverandering	43

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
4.2 Klimaat en landschap	Klimaat, landschap	43, 49

C. Relatie van het lespakket met het vak geschiedenis

Methodes verwerkt in deze Methodelink

1. Bij de tijd (versie 2)
2. Bij de tijd (versie 3)
3. Brandaan
4. Speurtocht
5. De Trek
6. Tijdstip
7. Wijzer door de tijd
8. Een zee van tijd

1. Bij de tijd (versie 2)

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Leven in de prehistorie	Rendierjagers, Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52
3 Een Middeleeuwse stad	Tegenhanger van de stad: Middeleeuws platteland	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Boeren in Europa	Rendierjagers, Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52
4 De Gouden Eeuw	Armoede op het eiland Schokland	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
-	-	-

2. Bij de tijd (versie 3)

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
6 Sneller en groter	Polderpioniers	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.4 Pompeii, een begraven stad	Archeologie op Schokland	51, 52
3.3 Ruzie in de kerk	Schokkers: strikte scheiding tussen katholieken en protestanten.	51, 52
4.2 Een rijk land	Schokkers: handel met Amsterdam en andere steden.	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Van jagers naar boeren	Rendierjagers, Swifterbanters, Enkelgrafmensen, archeologie	51, 52

3. Brandaan

Uitgeverij: Malmberg

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Tijd van regenten en vorsten: Handel overzee	Handel van Schokkers met het vasteland.	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Tijd van jagers en boeren	Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52
3 Tijd van monniken en ridders: het christendom	Schokkers: strikte scheiding tussen katholieken en protestanten.	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
4 Tijd van de wereldoorlogen	Polderpioniers: verhuizen in de hoop op financieel betere tijden.	51, 52

4. Speurtocht

Uitgeverij: ThiemeMeulenhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 De gouden eeuw	Tijd van de Schokkers, schepen	51, 52
5 Televisie en raketten	Innovatie na WOII: Polderpioniers	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Tussen jagers en Romeinen	Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52
5 Oorlog en wederopbouw	Polderpioniers	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1.1 Rendierjagers	Rendierjagers	51, 52
1.2 Grottekeningen	Rituelen	51, 52
2 De Middeleeuwen	Schokland in de Middeleeuwen	51, 52

5. De Trek

Uitgeverij: Zwijsen

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Nederland na de oorlog	Tijd van de Polderpioniers	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Van jager naar boer	Tijden van de Rendierjagers, Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Na de oorlog	Tijd van de Polderpioniers	51, 52

6. Tijdstip

Uitgeverij: Noordhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Met pijl en boog	Rendierjagers	51, 52
5 Televisie en raketten	Innovatie na WOII: Polderpioniers	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
13 en 14 Leven in de zeventiende eeuw	Schokkers	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
19 De natte strijd	Polderpioniers; strijd tegen het water	51, 52

7. Wijzer door de tijd

Uitgeverij: Noordhoff

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 Prehistorie	Rendierjagers, Swifterbanters en Enkelgrafmensen	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
1 De eeuw der koningen	Het einde van het eiland Schokland	51, 52
4 De wereld na 1945	Polderpioniers	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
3 De Gouden Eeuw	Armoede op het eiland Schokland	51, 52

8. Een zee van tijd

Uitgeverij: Zwijsen

Groep 6

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Een tijd geleden...	Rendierjagers, Swifterbanters, Enkelgrafmensen	51, 52
Kloosters en kathedralen	Middeleeuwers	51, 52

Groep 7

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
De Republiek	Visserij op het eiland Schokland; tegenstellingen in godsdienst; verhoudingen in de maatschappij	51, 52

Groep 8

Hoofdstuk	Relatie met lespakket	Kerndoel
Na 1945	Polderpioniers	51, 52

Colofon

Archeoroute Schokland is een initiatief van Het Flevo-landschap. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door de gezamenlijke inspanningen van de diverse partijen die actief zijn op en rond Schokland: Museum Schokland, Natuurlijk Schokland, Vrienden van Schokland, Schokker vereniging, Natuur- en milieu educatie centrum Noordoostpolder, Nieuwlanderfgoed, Prehistorische Nederzetting Swifterkamp, Archeologische werkgemeenschap Nederland, Gemeente Noordoostpolder en Provincie Flevoland.